

Minőségi háttérrel a tudomány és gyakorlat összhangjéért

Mosonmagyaróvár a lakosság létszámához viszonyítva a rendszerváltás előtti Magyarország legiparosodottabb városa volt, hét gyárral és néhány kisebb feldolgozó üzemmel.

Mellette az agrártudomány fellelőként ott található az Albert Kázmér Sachsen-Teschen-i herceg által 1818. október 25-én alapított Magyaróvári Királyi Gazdasági Akadémia – Európa első agrár-felsőoktatási intézménye –, amelynek jogutódja az Agrártudományi Főiskola, 1976-ban egyetemi rangot kapott. A termelőmunka mellett pezsgő diák- és tudományos élet folyt a mintegy 25 ezer lelkes kisvárosban, amelyből kivette részét **Dr. Cser János** (67), aki jelenleg a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Karának docense, a Szaktanácsadó és Továbbképző Intézet igazgatója.

Szinte véget nem érő beszélgetésbe kezdünk, hiszen mindkettőnket ehhez a városhoz kötnék legszebb diákéveink, neki pedig jóformán az egész eddigi élete itt zajlott. A beszélgetés apropóját most mégis a végleges nyugállományba vonulása szolgáltatja. Régi, dédelgetett álma szerint Szigligeten igyekszik kipihenni vagy éppen hasznossá tenni magát a jövőben egy ingerszegény, városi zajtól mentes, gyönyörű és már jó ideje megteremtett saját ingatlanos környezetben...

Az első adminisztratív dolgozó fia

Cser János 1946-ban született Mosonmagyaróváron. Felmenői az osztrák-magyar határon ingáztak, vasutasként letelepedési gondokkal küzdöttek, míg végül Mosonban építettek családi házat. Édesanyja mosoni vasutas-paraszti családból származott, édesapja, Id. Cser János a Győrben végzett felső-kereskedelmi tanulmányai után 1936-ban a Bauxitipari Rt.-nél kapott tisztviselői munkát, és negyven év munkaviszony után – nyugdíjazásakor – az első mai értelemben vett adminisztratív dolgozóként aposztrofálták és ismerték el munkásságát. A gyárban

ugyanis ő levelezett, anyagkönyvelést, számvitel-könyvelést, anyagmegrendelést és értékesítést végzett. Ezt az elismerést még a 90. születésnapján is jóleső érzéssel említette meg. János fia sok tekintetben örökölte mérhetetlen

Dr. Cser János, a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Karának docense

szorgalmát, a papírmunka, a könyvelés alaposágát és kifinomult fogásait, amelyet munkájában kiválóan alkalmazott hosszú évek során.

Cser János középiskolai tanulmányait a helyi Kossuth Lajos Gimnázium és Szakközépiskolában végezte. Az ATE Keszthely Mezőgazdaság-tudományi Karán, Mosonmagyaróváron 1975-ben szerzett agrármérnöki diplomát, majd 1979-ben vállalatgazdasági szakmérnöki, azután 1982-ben mérlegképes könyvelői képesítést. Nem hanyagolta már akkoriban sem a nyelvtanulást, hiszen egyre világosabban látszott, hogy a jövő tudástárához éppen úgy hozzátartozik, mint a szakmai ismeretek. 1988-ban francia középfokú „C” típusú állami nyelvvizsgát tett, miközben a német nyelvtudását tárgyalóképes szintre emelte.

Második generációs gazdász

A bővebb családban második generációs gazdászként szakmai pályafutását 1973-ban, a Bábolnai IKR Rt. Jogelődjénél, a Bábolnai Iparoszerű

Kukoricatermelő – CPS – Közös Vállalatnál kezdte, ahol szervizmérnök, üzemgazdász, üzemgazdasági csoportvezető és fejlesztő mérnök beosztásokban dolgozott. Feladatai közé tartozott a vállalati, az ágazati tervezés és elemzés, az ágazati technológiák készítése és adaptálása, valamint az OMFB részére a gépesíthetőkönységi vizsgálatok végzése. Témafelelőse volt az *IKR-technológiákban alkalmazott erő- és munkagépek műszaki-ökonómiai vizsgálata* c. MÉM-OT-PM kísérleti programnak (Bábolna, 1975-1979). Részt vállalt a különféle ágazati, vállalati tervek és a termelési rendszerek fejlesztési koncepcióinak – mint az alternatív technológiák, gabona-hús program, stb. – kidolgozásában és megvalósításában. Rendszeres írója és szerkesztőbizottsági tagja volt a „*Kukorica Iparoszerűen*” c. üzemi lapnak. Ez az időszak volt, amikor a gyakorlati munkától egyre inkább elszakadt, és munkásságát elméleti síkra helyezte...

Elméleti síkon – és Algériában

1979-1992 között az Agrárgazdasági Kutató Intézet ASZSZ, ill. jogutódja, a Mezőgazdasági és Élelmiszer-ipari Szervező Vállalat győri kirendeltségén dolgozott tudományos munkatárs, műszaki gazdasági tanácsadó és szervező főmunkatárs beosztásokban, amelynek során az észak-dunántúli mezőgazdasági üzemekben szervező és tanácsadó tevékenységet végzett, önálló témavezetőként. Többek között témafelelőse volt az *ELKON SD 303/A műszerre alapozott hajtóanyag-elszámolási rendszer fejlesztése és referenciáüzem létesítése* c. OKKFT A/-1-3/C. alprogram (1980-1982) szervezésének és irányításának.

Elméleti síkon – és Algériában

Cser János szakmai pályafutásának egyik legnagyobb kihívását jelentet-

te, amikor 1983-86 között Algériában mezőgazdasági szakértőként dolgozott az Algír Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium Tlemcen megyei igazgatóságán, ahol agrár-közgazdasági és szervezési kérdésekkel foglalkozott. Jelentős eredményeket ért el az ökonomiai elemző és értékelő módszerek – gazdálkodási napló – kidolgozásában és adaptálásában. A baromfihús- és tojástermelés fejlesztésében és szervezésében elért eredmények pedig lehetővé tették, hogy az addig veszteséges ágazatok eredményessé váltak.

Szakmai életútja az egyetemen folytatódott

Jelenlegi munkahelyén, az NYME MÉK Szaktanácsadó és Továbbképző Intézetében 1995. február 16. óta dolgozik, ahol kezdetben mint szaktanácsadási osztályvezető, majd 2003. január 1-től mint intézetigazgató és regionális szaktanácsadó központvezető.

Cser János 1995-98 között egy nagy horderejű PHARE-program megvalósításának témafelelőse volt, amelynek fő célkitűzései között szerepelt a mezőgazdasági szaktanácsadók képzése

Dr. Cser János pályafutása során több mint 30 jelentős horderejű kutatás-fejlesztési projekt megvalósításában vett részt

és továbbképzése, a különböző szaktanácsadási technikák, valamint a térségfejlesztési projektek kidolgozása, valamint adaptálása.

1999-től az FVM megbízásából az Intézetben belül fő feladata lett a regionális szaktanácsadási feladatok szervezése és irányítása. A meglévő kutatási eredmények és gyakorlati tapasztalatok alapján kidolgozta a regionális szaktanácsadó hálózat modelljét az észak-nyugat magyarországi régióra. Ez képezte alapját a későbbi fejlesztések során a Nyugat-dunántúli Regionális Szaktanácsadó Központ kialakításának és Győr-Moson-Sopron,

Vas és Zala megyére kiterjedő tevékenységének. 2004 óta a Nyugat-dunántúli Regionális Szaktanácsadó Központ vezetője is, a Kar és az FVM megbízásából.

Jelentős érdemeket szerzett az „Egyetem Mintagazdasága” c. koncepció kidolgozásában, megvalósításában és fejlesztésében. Mint témafelelős (a kuratórium elnöke) szervezi és irányítja a szakmai tudásközpontot jelentő Kar és a mintagazdasági Hálózat – a gyakorlati élet – szereplői közötti tevékenységet.

(folytatás a 70. oldalon)

(folytatás a 69. oldalról)

A tudásvágya nem lankadt

Cser János 1998-ban egyéni PhD-képzésre nyert felvételt a PATE Georgikon Karán folyó „Új agrárstruktúrák ökonómiai megalapozása” c. doktori (PhD) programra. A téma kidolgozásához a jelentős szakmai-tudományos tevékenység és a hazai és külföldi szakirodalom tanulmányozása mellett több fejlett nyugat-európai országban (Ausztria, Németország, Svájc, Franciaország, Dánia) is tanulmányozta a szaktanácsadás helyzetét és az adaptálható eredményeket. 2001. május 22-én „summa cum laude” minősítéssel megvédte doktori (PhD) értekezését a közgazdaságtudományban. Kutatási területe volt a szaktanácsadás módszereinek kutatása, a környezetkímélő technológiák fejlesztése, a mintagazdaságok bevonása a Kar kutatás-fejlesztési tevékenységébe... Több alkalommal opponens volt doktori disszertációk bírálatánál, és számtalan diplomadolgozat esetében konzulensi feladatot is ellátott.

Az EU-csatlakozás új feladatokat adott

Az intézet égisze alatt Cser János dolgozta ki egy EU-konform – új típusú – szövetkezet modelljét, tevékenységi körének kialakítását és a hozzá kapcsolódó szaktanácsadási módszereket, valamint az alkalmazható szaktanácsadási technikákat. Több mint öt évig látta el az igazgatóság elnöki tisztségét. 1996-tól szervezi és irányítja az FVM névjegyzéki szaktanácsadók képzését, továbbképzését és vizsgáztatását a Nyugat-dunántúli régióban.

Természetesen az oktatásból is kivette a részét, hiszen 2002-től szakvezetője a Szaktanácsadó Szakmérnök-képzésnek és tantárgyfelelős a Mezőgazdasági Szaktanácsadás (GVM, GVM-L, MSzSz) projektmenedzsment (GVM, GVM-L, KAM, MSzSz), ökoprojekt-menedzsment (KAM), agrár-közigazgatás (MSzSz) és forrásteremtés módszerei (MSzSz) c. diszciplinánál a graduális és posztgraduális képzésben egyaránt. 2010-ben pedig kidolgozta a szőlész-borász szaktechnikus FSZ-képzés akkreditációját, amelynek szakfelelőse is egyben. Szerkesztője volt az agrár-felsőoktatási intézmény-

A Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdasági és Élelmiszer-tudományi Karának egyik épülete Mosonmagyaróváron

nyekben első ízben kiadott „Területi tervezés és projektmenedzsment” c. tankönyvnek, ezenkívül számos hazai és EU-s projektben megvalósult kiadványnak.

Utolsó aktív időszakában

Az intézeti tevékenységek között a felnőttképzés szervezését és irányítását is végzi Cser János, amin belül különböző célú és profilú tanfolyamokat szervez, ahol előadóként is szerepel. 2009-ben az intézet FVM-pályázaton elnyerte az UMVP Képző Szervezet jogcímét 4 megyére, ahol a gazdaképzések szervezését irányítja, mint támafelölős.

Kedves feladatai közé tartozik a nemzetközi szaktanácsadó szervezetekkel való kapcsolattartás. Folyamatosan részt vesz hazai és EU-pályázatok kidolgozásában, és az elnyert pályázatok megvalósításában, mint projektvezető. Szaktanácsadási és ökonómiai kérdésekkel foglalkozó publikációi jelentek meg különféle hazai és külföldi szakmai kiadványokban.

Nem esik távol tőle az újságírás, illetvelapszerkesztés sem; 1996-2004-között a *Növényvédelmi Tanácsok* c. kari lap szerkesztőbizottsági tagja, ill. rovatvezetője volt.

Számos, a szaktanácsadás témakörével foglalkozó – hazai és nemzetközi – konferencián vett részt előadóként az elmúlt években. Pályafutása során több mint 30 jelentős horderejű kutatás-fejlesztési projekt megvalósításá-

ban vett részt, számos esetben projektvezetőként. 1996-tól regisztrált tagja a VM Szaktanácsadói, 2004-től az NVT tanácsadói és VM Országos Szakmai Vizsgaelnöki Névjegyzéknek.

A közéleti szereplés sem áll távol tőle

Cser János valóban közéleti ember, aki nem tud elmenni a feladatok, a kihívások mellett, miközben minden esetben a jobbtásként szándéka vezérli. Részt vállal ma is a kari közfeladatokban és különböző szakmai szervezetek munkájában. 2004-2006 között a Kari Tanács választott tagja volt, 2000-től tagja a Mintagazdasági Kuratóriumnak, öt évig mint titkár, azóta pedig mint elnök. Elnökségi tagja volt az utóbbi négy évben az Óvári Gazdászok Szövetségének, a MAE Vidékfejlesztési és Szaktanácsadási Társaságának, az IALB (Internationale Akademie land- und hauswirtschaftlicher Beraterinnen und Berater) nemzetközi szaktanácsadó szervezetnek, valamint több évig tagja volt a GY-M-S Megyei Agrárkamara elnökségének is.

Ma is a munka és annak maradékaitalan elvégzése foglalkoztatja a nap nagy részében, és fáradhatatlanul dolgozik a tudomány, a kutatás és a mezőgazdasági gyakorlat összhangján. Mostanság azonban egyre többet gondol az immár végleges nyugdíjas éveire, amelyektől csak hetek választják el. Természe-

(folytatás a 72. oldalon)

(folytatás a 70. oldalról)

tesen egy ilyen gazdag életpályával rendelkező szakember aligha állhat le egyik napról a másikra, ezért az átmenet terve is minden bizonnyal ott van az elképzeléseik között.

Státuszváltás következett

Talán nem titok, hogy feleségével – a nyelvtanár Gizella asszonnyal – alaposan kidolgozták a nyugdíjas évek eltöltésének programját. Nagyszülői minőségben mindenképpen szerephez jutnak, de gyermekeik életének is szeretnék jó ideig részesei lenni azzal, hogy segítségükre lesznek, ha kell.

Fiuk a család harmadik generációs agrármérnöke, aki szintén Óváron végzett, és egy multinacionális cégnél dolgozik vezető beosztásban. Lányuk az ELTE-n végzett szakvizsgás jogász, jelenleg egy multinacionális cég vezető jogtanácsosa. Értelmiségi család tehát az övéké, ahol béke, nyugalom honol, ahol egymás kölcsönös segítése jellemző.

Ahogy fent már szó volt róla, az idősebb család több generáció lokál-

Lélekben Cser János mindig óvári (pontosabban mosoni) polgár és „Óvári Gazdász” marad

patrióta hagyományaitól eltérően valószínűleg – nem véglegesen – elhagyja a várost, és a Balaton északi partján keres felüdülést unokái körében. Persze csak fizikailag lesznek távol, hiszen lélekben Cser János mindig óvári (pontosabban mosoni) polgár és „Óvári

Gazdász” marad, mert minden ehhez a városhoz köti. Itt éltek a felmenői, itt kapta meg a tudást, a szerelmet, a családot, a munkasikert, a karriert és minden szépet, amit az élet adhatott számára...

Nagy Zoltán